

9.439 (XXII)
Népszava

1973 NOV 4

244

1973. november 4.

NÉPSZAVA

Ötvenezer ember otthona

Budapest déli kapuja

A főváros budai oldalán 4 kilométer széles sávban helyezkedik el a XXII. kerület. Ilyenkor ősszel gyönyörű fekvésének hangsúlyt adnak a hervadás színei, a vörösek, a rozsdállók és az ezerféle sárgák. A fák lombjai, a bokrok, a 12 kilométeres Duna-szakasz, az öreg házak a magaslatokon — bámészködásra készítik az embert.

A Nagy-Budapest megvalósítását kimondó törvényjavaslat elfogadására csak a felszabadulás után, 1949-ben került sor. 1950. január elsejétől Budafok nem megyei város többé, hanem Budatéténnyel és Nagytéténnyel együtt a megnagyobbodott főváros XXII. kerülete. Peremkerület. Az ellentétek formálják életét, jövőjét.

város” vagyunk — magyarázza Hunya Sándor. — Adottságaink viszont minden más kerülettől elkülönítenek bennünket. Persze, nem a szó szoros értelmében. Hanem funkcionális értelemben. Ugy szoktuk ezt megfogalmazni, hogy a XXII. kerület a főváros éléstára, tartalék-kamrája...

A domborzat alatt európai híru pincerendszer található. Enélkül a borászat, a gombatermesztés és az élelmiszertárolás moccanni sem tudna. A

A sertésneveléstől a baromfifeldolgozásig, a festékgyártástól a műanyag-előállításig, a papírgyártástól a fehérenemű-készítésig itt minden megtalálható.

— Termékeink igen sokfélék — mondja Barczi Gyula tanácselnök. — Mi saját készítésű ruhával, saját termésű itallal és őszibarackkal tudjuk kínálni a látogatót. Még rózsacsokrot is tudunk a kezébe nyomni, olyat, amelynek illatos virágai itt növekedtek.

Sovány örökség

— Olyan ellentétek ezek, melyeket sokrétűségnek is meg kinőhetetlen hagyományoknak is nevezhetnénk — mondja Barczi Gyula tanácselnök. Kijelentését, így magyarázza.

— A három településből összeragasztott kerületnek három különféle fejlettségi szintet kellett egységesítenie, összekovácsolnia. Nem is olyan régen, még tipikus mezőgazdasági kerületként tartották számon bennünket. Ma már több itt az ipari munka, de a másik sem veszett ki. Gondjaink nem csupán fejlesztési gondok, hanem a mezőgazdasági kultúrák védelme, ápolása és a rohamosan fejlődő ipar művelőinek, a munkások életkörülményeinek javítása.

Igy önmagában nem sokat mond az olvasónak ez a hármass feladat. Hisz hol nem kellett megküzdeni a múlt örökségeivel? Hol nem okoztak gondot az elmaradott települési viszonyok, a szegénység szülte közállapotok?

— Azért tegyük hozzá, nem egyforma az örökség — mondja Hunya Sándor, a tanács műszaki osztályának vezetője. — Mit örököltünk például mi a gyönyörű fekvésen és a természeti adottságokon kívül? Körülbelül 10 ezer kertes házat, amelyeket a fejletlen közművesítés általánosan rongált. A lakott

területeknek csak egyharmadában volt közvilágítás. És húsz év kellett ahhoz, míg a vízhálózatot 173 utcára ki tudtuk terjeszteni...

De a XXII. kerület öröksége volt 500 barlanglakás is.

— Egyet meghagytunk „hírmondónak” — mondja Berta Józsefné párttitkár. — Bizony, látni is rossz volt azokat az ablakatlan lyukakat. Az általánosan 12-fokos, mozdulatlan, párás levegő a tbc bölcsőjévé tette a barlangokat. Négy évvel ezelőtt az utolsó barlanglakást is megszüntettük.

A jelen krónikásainak tollából a „Tétény—Promontor” című kerületi kiadványból idézek: „A felszabadulás óta eltelt húsz év alatt nagyobb volt a kerület általános fejlődése, mint az azt megelőző 50 évben. 1966-tól 1970-ig 500 millió forintot fejlesztésre fordítottunk. Ez több, mint a megelőző 15 évi. Jelenünk szemléltető példája annak, miként lesz egy elhanyagolt peremvidékből belátható időn belül a főváros modern városrésze.”

A kerületi tanács városfejlesztési politikáját természetesen az határozza meg, hogy milyen funkciókat töltenek be a főváros életében.

— Paradoxonnak tűnik, mert hiszen mi is „a fő-

Csak hát ennek a gazdagságnak árnyoldalai is vannak.

A kerületben 32 fejlődő nagyüzem, vállalat dolgozik. A munkások egyharmada bejáró. A környező vidékről csalta ide őket a jobb megélhetés reménye. Ugyanakkor 97 hektár beépítetlen ipari területük van. Ez Budapest ipari beépítésre váró területének 20 százaléka. A pincerendszer védelmére öt év alatt 100 milliót költöttek a tanácsiak és a vállalatok együttesen. Csatornarendszerük elavult vagy kiépítetlen. A kerület lakásainak 93 százaléka földszintes, szoba-konyhás. 250 lakásra jut egy fürdőszoba. Körülbelül 800 vesztélyessé és 140 rommá nyilvánított lakásuk van.

A gazdagság árnyoldalai

Jelenleg 2400 lakásigénylést tart számon a tanács... Pedig egymás után épülnek a lakótelepek. Az utóbbi két évben 1871 családnak adtak új otthont a kerületben. A fővárosi tanácstól 415 milliót kaptak fejlesztésre ez évben. A pénz java részét lakásépítésre fordítják.

A negyedik ötéves tervben két új iskola épült és 1975-ig még kettő készül. Az új SZTK impozáns, vörös köbpilete, az ABC-áruházak arányosan elosztott hálózata, a domborzat sajátosságaihoz alkalmazkodó középmagas, új lakóházak sora, mind megegyező nagyvárosi színfolt, amely egyre kisebbre zsugorítja a kerületben még létező „vidéket”.

Közlekedés, víz

Igaz, a közlekedésre sok a panasz.

— Szerintem a villamosvonalakat meg kellene szüntetni — véli Hunya Sándor. — És vagy olyan gyorsvasúttal kellene a kerületet a belterülethez kapcsolni, mint a csepeli, vagy a 3-as és a 14-es buszok sűrítésével lehetne enyhíteni a zsúfoltságot, mert nincs olyan

napszak, amikor kényelmesen utazhat innen az ember.

Ma 50 ezer ember él itt, a főváros déli peremén, ahol szerényen csak ennyit mondanak magukról: mi vagyunk a főváros tartalék éléstára.

És itt még akad egy kis jó levegő is.

Szabó Iréne